

VOCEA rromilor

Săptămânal național de atitudine

Director: FLORIAN SILIȘTEANU

● Anul I ● nr.2 ● 24-30 mai 2004 ● 12 pagini ● 10.000 lei

În fiecare an erau
luați „șapte sute
de mii ca florile
și scapau cinci
mii ca ciiorile”

pag. 6-7

La lansarea Vocii rromilor,
**FUEGO A CÂNTAT
PENTRU ȚIGANI
ÎNTÂIA OARĂ
ÎN VIAȚĂ**

12

**RUȘINEA
UNUI
DIPLOMAT
AL UNIUNII
EUROPENE**

9

De 50 de ani
se judecă
pentru 15
bănuți de aur

2

**CÎȘTIGAȚI
TREI CONCURS
BĂNUȚI
DE AUR**

12

**CONCURS
CINE
IESE
președinte?**

10

Stănescu Istrate Si-a petrecut toată viața prin tribunale

DE 50 DE ANI SE JUDECA PENTRU 15 BĂNUȚI DE AUR

De la Iași - George MIRON

O viață de coșmar. Așa se poate rezuma în câteva cuvinte destinul lui Stănescu Istrate din Hirău, județul Iași. Acum octogenar, rromul ieșean nu are altă "vină" pentru chinul continuu pe care îl trăiește decât aceea că, prin anii '50 i-a fost ucis fratele, iar statul i-a confiscat bruma de avere pe care o avea în acel moment. De atunci, de jumătate de secol, Stănescu Istrate bate drumul Iașului de două ori pe lună, pentru a-și recupera de la stat cei 15 bănuți de aur, lăsați de fratele sau defunct, dar nimic nu se schimbă în favoarea lui. Ba da, ceva totuși se schimbă... grosimea dosarului, care a ajuns acum la aproape 60 de pagini, din care răzbate o poveste groaznică, a unui om nedreptățit și năpăstuit, care nu a avut parte în viața sa decât de suferință.

Totul a început prin anii '50, atunci când fratele lui Stănescu Istrate, Stănescu Mihai-Bucur a intrat în afaceri cu un evreu venit la Iași, Mihailovici Lovski. Din păcate, afacerile nu au mers prea bine și rromul ieșean a ajuns să fie dator, pentru a-și spăla păcatele fiind nevoit să înstrăineze mai întâi 3 bănuți de aur, apoi alți cinci, în total 15 monezi aparținând familiei. Pentru evreu însă nu a fost de ajuns acest lucru și Stănescu Mihai-Bucur a plătit cu viața datoria sa. Mihailovici Lovski a fost cercetat și condamnat, toate bunurile i-au fost confiscate de miliția acelor vremuri și astfel bănuții au ajuns la Banca Națională.

Din acest moment intră în scenă Stănescu Istrate, care a depus o plângere la Tribunal, așteptând să-i fie restituite monedele familiei.

Toate se întâmplau acum 50 de ani, de atunci rromul din Hirău fiind purtat pe drumuri, destinul sau mai primind o palmă atunci când a ajuns să fie deportat...

În acest moment, bătrânul de 80 de ani mai are doar speranța că președintele Partidei Rromilor Social-Democrați din Iași, Stefan Roman, l-ar putea ajuta, mai ales că și Casa de Pensii îl poartă pe drumuri, refuzând să-i ofere pensia pentru persoanele deportate... Stănescu Istrate nu are nici măcar bani de înmormântare, iar clipele care i-au mai rămas se scurg greu, împietrite parcă de un destin implacabil. Din nou un drum la Iași, din nou o deziluzie, din nou speranța că data viitoare va fi bine. Și asta de 50 de ani, o viață de om...

Tigane, vezi pe cine bagi în casă!

Falsă menajeră cercetată pentru furt calificat

La data de 6 aprilie a.c., un cetățean străin a reclamat la Secția 11, că o femeie pe care a angajat-o ca menajeră, i-a sustras o importantă sumă de bani.

În urma verificărilor, în ziua de 18 mai a.c., polițiștii secției au reușit identificarea și reținerea ei. Aceasta se numește VIȘAN ANCA DANIELA, are 22 ani, domiciliată în Municipiul Buzău, este fără ocupație și cunoscută cu antecedente penale.

Din primele cercetări a rezultat că aceasta a acostat, la data de 6 aprilie a.c., într-un complex comercial din București, un cetățean străin în vârstă de 61 ani, sub pretextul că vrea să fie angajată ca menajeră. Fiind condusă la domiciliul acestuia din sectorul 3, profitând de faptul că a adormit, a sustras din locuința patru telefoane mobile și suma de 500 dolari, prejudiciul fiind de 38.000.000 lei. Prin același mod de operare, la data de 11 mai a.c., l-a abordat sub același pretext, pe un alt cetățean străin, în vârstă de 44 ani, căruia i-a sustras din locuința de reședință din București, tot din sectorul 3, suma de 1.000 euro și un telefon mobil. De fiecare dată, aceasta își declina o altă identitate decât cea reală. În ambele cazuri, prejudiciul nu a fost recuperat, iar cercetările sunt continuate cu cea în cauză în stare de reținere, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de furt calificat.

Poliția Capitalei face apel la persoanele care au fost înșelate și păgubite prin acest mod de operare, să se adreseze celei mai apropiate secții de poliție.

I-A FURAT LĂNȚICUL DE LA GÂT

La 18 mai a.c., o tânără de 21 ani, din jud. Prahova, a reclamat la Secția 4 că, în aceeași zi, ora 15.00, în timp ce se deplasa pe str. Sf.Voievozi, din sectorul 1, doi indivizi necunoscuți au deposedat-o, prin violență, de un lăncșor din aur. Prejudiciul în valoare de circa 5.000.000 lei a fost recuperat. Polițiștii din Biroul de Investigații Criminale au identificat suspectii principali, ca fiind IORDACHE ROBERT, 19 ani, domiciliat în sectorul 1, cunoscut cu antecedente penale și T.MIGUEL, 16 ani, din sectorul 3, ambii fără ocupație. Prejudiciul a fost recuperat, iar cercetările sunt continuate cu

cei în cauză în stare de reținere, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de tâlhărie.

ÎMPUȘCAT CU PISTOLUL CU AER COMPRIMAT

Polițiștii din Biroul de Investigații Criminale al Secției 7 l-au identificat, pe YE FENG, 36 ani, cu reședința în sectorul 2, care, la 28 aprilie a.c., în timp ce se afla în incinta unei întreprinderi din sectorul 2, folosind un pistol cu aer comprimat, i-a produs o plagă prin împușcare în zona capului lui S. Petruța, 40 ani, din jud. Giurgiu. Cercetările sunt continuate cu cel în cauză în stare de libertate, pentru săvârșirea infracțiunii de lovire sau alte violențe.

DEVASTARE DE CABINE TELEFONICE

La 18 mai a.c., salariați ai S.C."ROMTELECOM" S.A., au reclamat la Secția 6 că, în zona șos. Stefan cel Mare, sectorul 2, patru cabine telefonice au fost distruse prin spargerea geamurilor cu un corp contondent. Acționând cu operativitate, polițiștii secției au identificat suspectul principal în persoana lui CONSTANTIN RELU, 24 ani, domiciliat în sectorul 2, fără ocupație. Valoarea prejudiciului este de circa 10.000.000 lei, iar cercetările sunt continuate cu cel în cauză în stare de libertate pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere.

● Lucrători din Biroul de Poliție al Aeroportului Internațional București-Otopeni au depistat și încarcerat pe ALEXE BEBE, 34 ani, din jud. Ialomița, urmărit general cu mandat de executare a pedepsei cu închisoare.

● Agenți de siguranță publică din Secția 8 au depistat și predat Serviciului de Investigare a Fraudelor pe MITITELU MARIN, 30 ani, domiciliat în sectorul 2, urmărit local, care se sustrăgea urmăririi penale.

● Agenți de siguranță publică din Secția 18 au depistat și predat Biroului Cercetări Penale al secției pe BASLAK HASAN, 41 ani, cu reședința în sectorul 3, urmărit local, care se sustrăgea urmăririi penale.

● Polițiști din Biroul Urmării al Sectorului 2 au depistat și predat Secției 9 pe LEOLEA STEFAN, 25 ani, sectorul 3, urmărit local care se sustrăgea urmăririi penale.

● Polițiști din Biroul Urmării al Sectorului 3 au depistat și

Italian mort în condiții suspecte

În dimineața zilei de 19 mai a.c., Dispeceratul Poliției Capitalei, a fost sesizat cu privire la faptul că, în Parcul Verdi, din sectorul 2, a fost găsit cadavrul unui bărbat. Acesta a fost identificat ca fiind ALBERTO RANALDI, de 50 ani, cetățean italian, cu reședința în București. Asupra lui au fost găsite documente de identitate, emise de autoritățile italiene, bijuterii personale și suma de aproximativ 50 dolari. În urma necropsiei efectuate în dimineața zilei de 20 mai a.c., s-a stabilit că moartea lui Alberto Ranaldi, a fost violentă și s-a produs prin împușcare. Din primele verificări, a rezultat că victima a intrat legal în România, în urmă cu aproximativ 8 ani, declarând drept scop al prezenței în țara noastră, afacerile. De asemenea, s-a mai stabilit că victima a dispărut din data de 17 mai 2004, fapt semnalat poliției de către apropiați, în dimineața zilei de 19 mai a.c. Cazul a fost preluat de Parchetul de pe lângă Tribunalul București și Serviciul Omoruri, în vederea stabilirii împrejurărilor comiterii faptei, identificării și prinderii autorilor.

Persoanele care pot furniza informații cu privire la acest caz, sunt rugate să telefoneze la 955 sau 112. **Poliția garantează confidențialitatea informațiilor furnizate.**

BISERICA ȘI RROMII

Dorind să fie în concordanță cu Legea Fundamentală a țării și cu normele europene și internaționale unanim acceptate și totodată să răspundă cerințelor imediate ale populației de etnie rromă, categorie socială defavorizată, prinsă în capcana unui deficit multiplu de resurse personale și familiare manifestat prin lipsă severă de venituri, condiții de locuit adesea mizere, lipsă de educație religioasă elementară, de calificare, angajare predominantă în activități economice în zona subterană, lipsa actelor de identitate, Eparhia Argeșului și Muscelului desfășoară o rodnică activitate în cadrul comunităților de rromi din județul Argeș. De menționat este faptul că Eparhia a demarat acest program de misiune creștină în rândul rromilor din data de 1 octombrie 2003.

În acest sens, am fost numit consilier, însărcinat cu asistența religioasă și socială pentru aceste comunități, prin decizia numărul 3155/08.10. 2003. Prin această acțiune s-a urmărit identificarea,

organizarea și catehizarea, în mod special a comunităților de rromi izolate.

Astfel, prima comunitate ce a beneficiat de asistență religioasă a fost cea de la Valea Corbului, din comuna Călinești, satul Râncăciuv, aceasta fiind alcătuită în proporție de 100 % din rromi - rudari. Deși de aproximativ 8 ani erau prezenți în mijlocul lor predicatorii pentecostali, majoritatea oamenilor simteau lipsa unui preot ortodox precum și a unui locaș de închinare. Ca urmare a demersurilor făcute, în data de 24. 11. 2003, Prea Sfințitul Episcop Calinic al Argeșului și Muscelului s-a deplasat în mijlocul comunității de la Valea Corbului pentru a analiza problema amplasării noului locaș de cult ce urmează a se ridica aici. Până la finalizarea lucrărilor de construcție, slujbele se vor oficia în paraclisul amenajat într-o sală de curs din școala satului.

Oamenii au primit cu bucurie această veste și de aceea numărul mare și frecvența cu care aceștia participă la

slujbe precum și ardoarea de a intra în comuniune cu Biserica prin rugăciune și Sfânta Împărtășanie dau dovadă de modul în care aceștia îl primesc pe Hristos în viața lor. Însă, ca un neajuns, s-a constatat că rromii evită oficierea căsătoriei civile, acest lucru atrăgând după sine și imposibilitatea de a beneficia de Taina Cununiei, ei au început să-și oficializeze situația lor civilă.

Activitatea misionară nu se va opri aici, ci vor fi vizate și alte astfel de comunități care au nevoie urgentă de asistență religioasă din partea unui preot. S-a hotărât ca următoarea comunitate de rromi ce va beneficia de atenția Bisericii să fie în zona Câmpulung.

Pentru viitor se încearcă elaborarea unui Liturghier și a altor cărți de cult în limba romani pentru ca și rromii să se bucure de oficierea slujbelor religioase în limba lor maternă.

Consilier Eparhial,

Pr. Lect. Dr. Constantin Onu

ȚIGANE, AI ȘI TU DREPTURI!

Într-un sistem lipsit de discriminare, rromii trebuie să beneficieze de programe guvernamentale în mod egal cu restul populației. Din păcate, în practică, multe dintre programele de asistență socială, sănătate și locuințe îi exclud pe rromi, lipsindu-i astfel de protecția de care au atât de mare nevoie. Rromii mai întâmpină, din nefericire, mari dificultăți în îndeplinirea condițiilor impuse de normele de protecție socială. Obligați mai des să se mute dintr-un loc în altul în căutarea celor necesare traiului, ei întâmpină mari dificultăți în obținerea unui act de identitate, ori lipsa acestui act aduce cu sine numai inconveniente. Discriminarea directă și indirectă înrăutățește condițiile de viață ale rromilor, care sînt deja într-o situație defavorizată. Un alt aspect al problemei acestei etnii este determinat de faptul că membrii ei nu-și cunosc drepturile.

STANDARDE INTERNAȚIONALE

“Definiția discriminării rasiale din Convenția internațională asupra eliminării tuturor formelor de discriminare rasială (ICERD) servește ca punct de plecare al analizelor multor organisme și observatori internaționali. Convenția statuează că „ termenul discriminare rasială se va aplica oricărei distincții, excluderi, restricții sau preferințe întemeiate pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională ori etnică, care are scopul de a anula sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și libertăților fundamentale în sfera politică, economică, socială, culturală sau în orice alt domeniu al vieții publice”. Aceste standarde internaționale referitoare la nondiscriminare impun statelor câteva îndatoriri în privința luării de măsuri pozitive.

STANDARDE EUROPENE

Acordurile europene, declarațiile comune și directivele interzic discriminarea rasială sau etnică.

FEMEILE RROMILOR ÎN VIAȚA POLITICĂ

Flavia Din

Reprezentanții etniei rrome din România și-au exprimat dorința ca un număr al femeilor care aparțin acestei minorități să participe la viața politică. În acest scop liderii partidelor politice și experții pe problemele rromilor au făcut un schimb de experiență în cadrul unei conferințe, a cărei temă a fost participarea femeilor de etnie rromă la viața politică. Directorul Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului a recomandat factorilor politici, în cadrul unei conferințe de presă, să evite dubla discriminare: pe criterii etnice și de sex. „ Femeile trebuie promovate mai mult în politică, fiind important faptul că femeia nu trebuie să reprezinte doar chestiuni ce țin de problemele femeilor”. Un document al Organizației pentru Securitate și Cooperare Economică (OSCE) arată că, în situațiile post-criză, participarea femeilor la viața politică este crucială pentru menținerea stabilității. De aceea este necesară găsirea acelor modalități concrete prin care partidele politice ale rromilor să promoveze femeile de etnie atât în structurile de partid, cât și în alegeri. În România, participarea femeilor la viața politică este scăzută în general.

Poate că această generație de țigăncuțe va avea cu adevărat șansa să intre în viața politică. Rămâne de văzut dacă cei care îi conduc le vor da o șansă.

CE SCRUI DIȚIONARELE DESPRE NOI

Rromi (grupuri etnice de origine indiană) sunt răspândiți la ora actuală pe mai multe continente și în mai multe țări, dar mai cu seamă în Europa. Cel mai important mijloc de stabilire a originii comune a rromilor de pretutindeni este limba. Tipul de rasă a fost influențat în cursul istoriei de amestecul genetic cu populațiile țărilor în care s-au stabilit temporar. În unele cazuri în urma căsătoriilor mixte repetate, caracterul lor inițial fizionomic a dispărut. La majoritatea țiganilor predomina grupa de sânge B, tipică populațiilor originale din India. Nu se cunoaște cu suficientă precizie zona lor de proveniență. Documentat este faptul că în jurul anului 1000 d.C. grupuri masive de rromi trăiau deja în Persia (Iran). În această perioadă, rromi s-au separat definitiv în două grupuri mari: rromi Ben și rromi Phen. Grupul Ben s-a deplasat cu precădere spre Siria, Palestina și Egipt. Despre acest grup nu se cunosc prea multe date. Probabil a fost asimilat de populațiile țărilor din Asia de sud-vest și din Africa de nord-est. Grupul Phen a migrat spre Europa, trecând la început prin Armenia. Din

acest grup provin toate grupurile etnice țigănești existente în Europa și în America de Nord. În anul 1100 sunt amintiți pentru prima dată într-un document al unui călugăr de la Mănăstirea de pe Muntele Athos (Grecia). Migrarea lor spre vest a continuat neîncetat. În jurul anului 1400 au ajuns în Europa Centrală (dovezi scrise s-au păstrat la Heildesheim /Germania 1407 și la Basel/Elveția 1414), cu ceva după anul 1500 în Anglia, iar în 1715 în America de Nord.

În Europa de vest, respectiv în Germania, denumirea acestor grupuri etnice (Zigeuner) a fost introdusă abia prin sec. XUI, de la cuvîntul de origine maghiară (Czigani) acest cuvînt reproduce probabil denumirea originală indiană a țiganilor Tschangar, respectiv de la cuvîntul și mai vechi bulgăresc Acigane, care - la rîndul său - se presupune că ar avea la bază cuvîntul greco-bizantin Atsiganoi (Atziganoi - Intangibil, denumirea inițială în limba greacă a unei secte vestasiatice; în opoziție cu aceștia, țiganilor li s-ar fi spus Tziganoi - tangibili, cei care puteau fi atinși).

Minoritatea rromă din România (II)

Aderarea rromilor ardeleni la Hotărârea

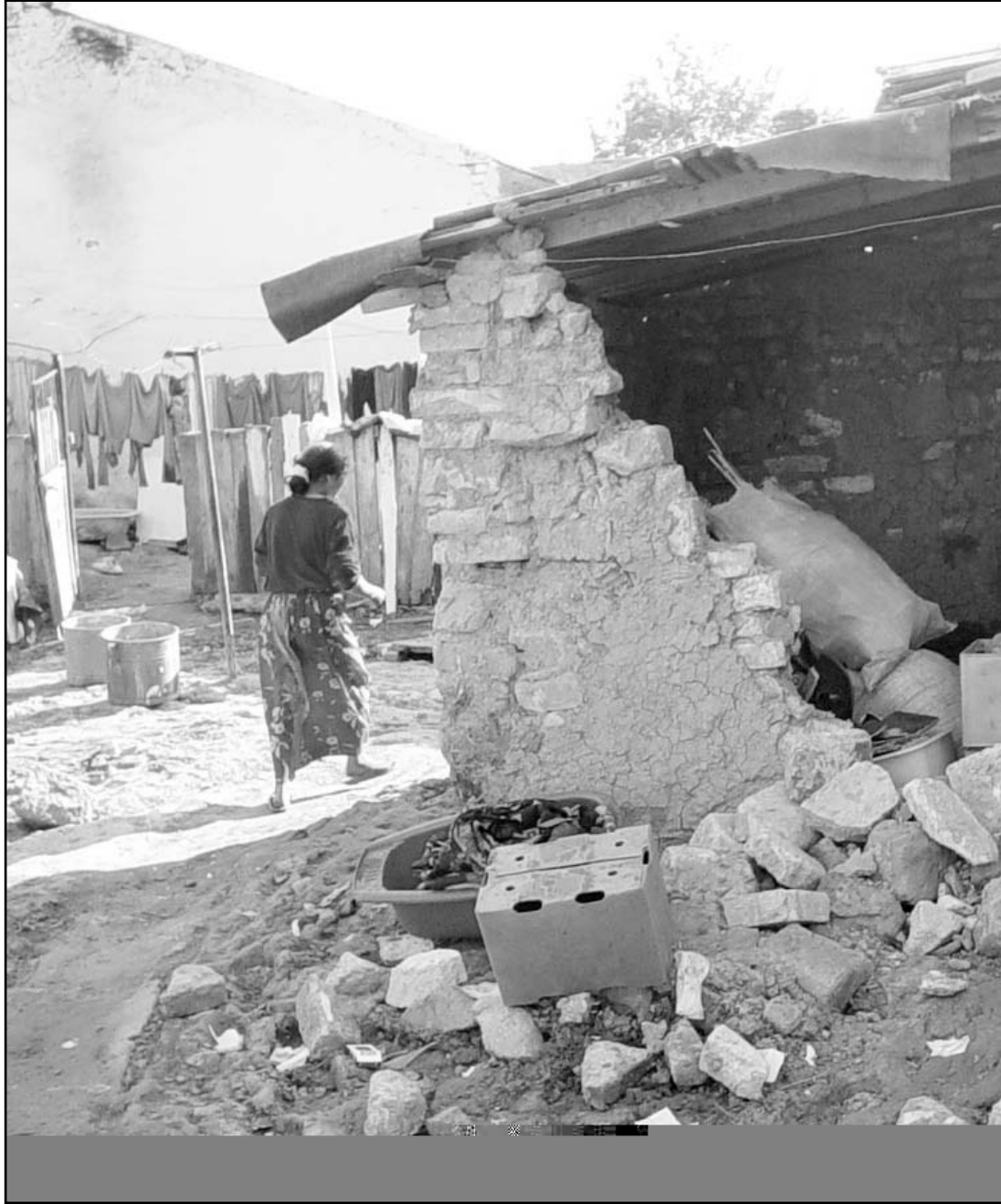
Marii Adunări Naționale Constituante de la Alba Iulia, din 7 Decembrie 1918

De la București - Conf. univ. dr. în istorie
Ioan BABICI

Rromii ardeleni, în adeziunea lor la Hotărârea românilor transilvăneni de Unire cu Patria mamă România, subliniau: "vom fi cei mai supuși și credincioși fii și cetățeni ai României Mari."

Adunarea reprezentanților de minoritate rromă din Transilvania, ținută la Târnăveni - la 27 aprilie 1919 - în urmă cu 85 de ani, a adoptat un Memoriu, în care se releva loialitatea acesteia față de năzuința fierbinte a neamului românesc: făurirea României Mari. Ziarul "Adevărul" din București, sublinia în acest sens: "După actul cel mare și inițial, acela în grandioasa întrunire a tuturor românilor din Alba Iulia, elemente componente ale vechii împărății vin să-și manifeste mulțumirea și bucuria lor de a fi scăpat de jugul austro-maghiar alipindu-se de România". În memoriul rromilor ardeleni se releva că întreaga minoritate rromă "sărbătorește... pentru totdeauna" Unirea Transilvaniei cu România. Această afirmație constituie o expresie concludentă a modului în care a fost privită și primită Hotărârea istorică a Marii Adunări Naționale Constituante de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, de către minoritatea rromă din Ardeal, dovedind prin această poziție de profundă încredere în statul național unitar român. Este și aceasta o confirmare a realității, potrivit căreia, secole de-a rândul, în letopisetul zbuciumat al neamului românesc, unite au fost rândurile tuturor celor care trăiau și munceau pe aceste meleaguri strămoșești, atât în marile lupte interne pentru asigurarea progresului și bunăstării, cât și împotriva cotropitorilor străini.

Completarea noastră se dorește a fi o contribuție la cunoașterea tradițiilor glorioase patriotice din istoria rromilor din România. În acest spirit salut inițiativa ziarului "Vocea rromilor" - săptămânal național de atitudine, ce apare începând din 17 mai a.c. la Pitești, de a evoca în coloanele sale momente semnificative din istoria rromilor din țara noastră.

ȘI ROMÂNII FAC BELELE

CU URME DE HEROINĂ

În ziua de 18 mai a.c., ora 13.00, polițiști din Biroul de Combatere a Crimei Organizate și Antidrog al Sectorului 2, în colaborare cu lucrători din Compartimentul Flagrant al Secției 6, au prins pe DANCIU STANCU MARIUS, 19 ani, din sectorul 2, fără ocupație, cunoscut cu antecedente penale și consumator de droguri, care avea asupra sa o seringă hipodermică folosită, ce prezenta urme de heroină. Cercetările sunt continuate de Parchetul de pe lângă Tribunalul București cu cel în cauză în stare de libertate, pentru săvârșirea infracțiunii de deținere de droguri de mare risc pentru consum propriu.

SE FURĂ CALEA FERATĂ

În aceeași zi, ora 16.00, lucrători din Postul de Poliție T.F. Titan au prins pe SIMION SORIN, 28 ani, cunoscut cu antecedente penale și SIMION ALEXANDRA, 57 ani, ambii domiciliați în sectorul 3, fără ocupație, care au furat material mărunț de cale ferată în valoare de circa 2.500.000 lei, din incinta unei stații C.F. R. Cercetările sunt continuate cu cei în cauză în stare de libertate.

FURT DE TELEFON MOBIL

La 18 mai a.c., agenți de siguranță publică din Secția 15 au prins pe N.MARIUS, 17 ani, domiciliat în sectorul 5, care în timp ce se afla în Piața Sudului, a furat un telefon mobil în valoare de circa 2.000.000 lei, de la gâtul unei tinere. Cercetările sunt continuate cu cel în cauză în stare de reținere.

AI NOȘTRI ȘI AI LOR?

Mircea Dorin

Se zice că pe vremea în care țiganilor li se confisca aurul și care, spre final, s-a numit „epoca de aur”, un bulibașa s-a prezentat la miliție să ceară pașaport. După numeroase săcăieli i s-a spus să vină peste o lună. A venit la sorocul respectiv bulibașa și le-a spus: - „Domnilor milițieni, în ăstimp eu am fost la Viena și m-am întors, așa că nu prea mai am nevoie de pașaport”.

Găsim aici, pe de o parte, un fel de admirație pentru festa pe care țiganul le-a jucat-o milițienilor, iar pe de altă parte o acuzație implicită la adresa țiganului care nu respectă legile.

Care-i morala? Sunt țiganii mai isteți decât ceilalți? Respectă ceilalți mai riguros legile (cele făcute pentru „boi”)? Au ajuns ei să se „integreze” în Europa înaintea țării? Este benefic pentru țară „avansul” lor?

Răspunsurile nu pot fi tranșante! Depinde din ce parte privești lucrurile. De

la extremismul cel mai înrăit până la creștineasca toleranță, fiecare punct de vedere relevă doar o parte a unui adevăr complex unde vin în contradicție tradiții seculare, acutizate de nerăbdarea societății de a ajunge la traiul civilizată al vestului.

„Rasismul și țiganii n-ar trebui să existe” spun extremiștii. „Ne-au făcut de râs. Mi-e rușine să spun că sunt român. În metrul parizian i-am dat unui cerșetor francez zece mii de lei și m-am pomenit înjurat de mamă în cea mai neaoșă românească”

Românii rămași în țară: „Păi da, lor le convine, că-s obișnuiți să doarmă pe unde apucă, nu se spală cu săptămânile, cerșesc, fură și vin cu valută, iar noi muncim de ne spetim și tragem mâta de coadă cu minimul pe economie”.

Țiganii cu experiența vestului: „E greu, șefule! Plătim din greu peste tot ca să obținem hârtiile. Nu știm carte și de multe ori ne păcălesc. Muncim, punem bănuț

peste bănuț și-i aducem acasă. Sunt și din cei care fură, dar de cele mai multe ori capul nu e dintre ai noștri. Noi ținem de bani și-i aducem în țară.”

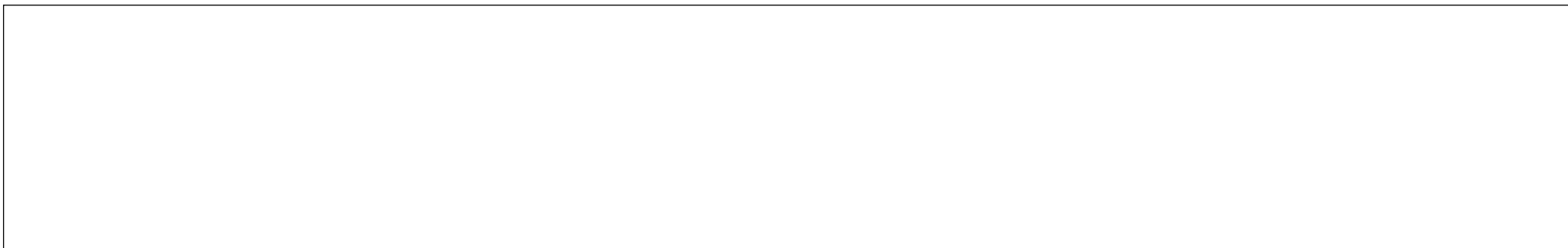
Statisticile: Procentul infractorilor rromi, raportat la numărul total de rromi din țară este sensibil apropiat de procentul infractorilor români. Proporțiile se păstrează aproape la toate naționalitățile.

Haideți să facem un exercițiu de sinceritate. Cum îi vedem de fapt pe concetățenii noștri rromi? Erau mai buni membrii delegațiilor lui nea Nicu, sau parlamentarii români care au plecat cu săpunul, prosoapele și tot ce se putea demonta din camerele de hotel decât rromii care au ciordit de pe unde au apucat?

Cel mai adesea reprezentările noastre se bazează pe prejudecăți și stereotipuri. Orice persoană întrebată are o părere,

deseori de nezdruccinat, cel mai adesea greșită. Țiganii sunt rareori percepuți așa cum sunt în realitate. Mai degrabă sunt percepuți așa cum credem noi că ar trebui să fie pentru a justifica reacțiile și atitudinea noastră față de ei. De aceea găsim rețineri în abordarea relațiilor cu rromii sau chiar refuzul de a lucra cu ei. Pe de altă parte țiganii sunt și ei marcați de neîncredere. Românii se tem să nu-i fure țiganii, țiganii se tem să nu fie păcăliți de români. Culmea, și unii și alții au dreptate. Ce e de făcut?

Sa fie clar, nu milităm pentru indulgență în tratarea infractorilor rromi nici pentru blamarea românilor care nu încearcă să-i înțeleagă pe țigani. Din contră, dorim ca societatea și, mai ales, justiția să folosească aceleași unități de măsură pentru toți cetățenii și să nu facă o circumstanță agravantă din apartenența la etnia rromă.

Loren, regele șambalului, Teo, basistul Ghiță, maestrul violonist Dumitrică și directorul Vocii romilor, Florian Silișteanu, într-o fotografie de arhivă efectuată chiar în emisiune la Teo.

Loren câștiga la vârsta de 8 ani premiul de la San Remo. Acum cântă la Veneția. A imprimat discuri la Verona, a apărut pe posturile Rai Uno, Rai Due și a cântat pe toate continentele lumii.

**CÂND EUROPA UITĂ SĂ
VORBEASCĂ DESPRE
AMĂNUNTELE SOCANTE
ALE VIETII RROMILOR**

MĂRTURIA A UNUI RROM

Istoria neamului omenesc a lăsat, dintr-un motiv sau altul, multe amănunte să piară în negura vremii. Nu s-a vorbit despre ele pentru că așa au dictat interesele politice ale vremii, lăsate fiind în umbră, ca apoi scoase la lumină, să fie redade lumii într-un mod uneori distorsionat. Oricare ar fi trecutul lor, rromii sunt o realitate pe care Europa și întreaga lume va trebui, în cele din urmă, s-o accepte.

Flavia Dinu

CONSILIUL EUROPEI A SCOS NUIELUȘA!

„Sîntem singura minoritate din Europa pentru care a fost necesară o „strategie guvernamentală” de integrare accelerată a rromilor. Atît de accelerată că în unsprezece ani abia s-a văzut că există ceva rromi prin Europa și atît de accelerată că de trei ani de cînd a apărut legea încă nu sau numit experți la nivel local sau și mai rău sau numit la mișto fără să fie instruiți ce anume au de făcut și nu s-a făcut nimic semnificativ nici la nivel de țara și nici la nivel de Cîmpina din cîte constat, eu decît acum decînd s-a născut pentru dumneavoastră Asociația Frăția Rromilor Cîmpineni și din împrejurimi. Vă întreb dacă nu venea Consiliul Europei să arate nuielușa la guvernării noastre s-ar fi făcut vreodată ceva. Vine cineva vreodată în curtea noastră să pună el mîna pe mătură și să ne facă curat în casă de sărbători. Niciodată. Este meritul organizațiilor non-guvernamentale de a fi sesizat Uniunea Europeană așa cum este și meritul Asociației Frăția de a coborî acum strategia de la nivel de indicație legală la

nivel de comunicare și faptă împreună cu comunitatea locală.

BĂTRÎNA EUROPĂ NU NE-A VRUT!

Așadar să le amintim împreună europenilor de ce trebuie să se implice în procesul de integrare a rromilor. Cele mai multe surse citate, sunt colectate de Biroul de Informații asupra Țiganilor înființat în 1899 în Germania, specializat în arhivarea dovezilor celorlalte state europene.

Eu voi începe aici decartarea dovezilor din îndepărtata Anglie, fiindcă, Anglia este țara cu cele mai multe documente istorice din care, ne-am putea inspira pentru a scrie și a lumina un întreg ev mediu întunecat, până la urmă nu numai al istoriei rromilor ci, al întregii regiuni balcanice, intrată în această istorie întunecată sub sfera de influență otomană de după căderea Constantinopolului.

Acești „1000 de ani de întuneric” care se scurg între căderea Imperiului Roman și Epoca Renașterii cum a denumit-o

civilizația europeană, are foarte multe necunoscute de luminat prin această parte de Europă și, alături de colecțiile Rusiei, arhivele evului mediu ar aduce cu adevărat la lumină, numai dacă s-ar dori lucru acesta, cam tot ceea ce se simte de fiecare popor mic și mediu ca mărime și ca influență în viitoarea UNIUNE EUROPEANĂ. Evident că aici sintetizez niște „dovezi beton” cum ne place nouă să spunem, și dacă vre-un „Moromete” m-ar întreba pe ce mă bazez, îi voi arăta firul Ariadnei, firul dovezilor istorice, care au început să ne lumineze și pe noi odată cu lumânarea trecutului strămoșilor noștri. Nu se îndoiește nimeni cînd se spune că regatul Angliei iese din acest ev mediu întunecat cel mai bine organizat și drept dovadă e că și astăzi influența Angliei cîntărește cam de două ori mai greu decît influența restului Europei.. Pentru cine a ținut în mîna o liră sterlină și un euro a simțit-o și prin puterea de cumpărare a acestor două monede. Așadar numai în Anglia secolul XV-lea găsim opt documente clare de persecuție și alungare a rromilor, cele mai multe din aceste documente fiind semnate de regele Henri al VIII-lea, care, el singur le întrece în semnături pe alte trei regine care au semnat documente din „istoria neagră a Țiganilor europeni”. E vorba de regina Maria, regina Isabella și regina Elisabeta sub sceptrul cărora, rromii nu mai aveau dreptul nici măcar de a se refugia în spațiile de cult care, pînă la preluarea puterii de către aceste spații de cult ramăseseră singurele zone protejate de furia ordonanțelor regale emise anterior preluării puterii de către femeie.

STIGMATIZAREA PRIMUL PAȘAPORT AL NOMAZILOR!

În Franța în aceeași perioadă a „renașterii culturale” se urmează un exemplu prin contaminare, iar regele Louis al XII-lea emite și el o ordonanță regală la cererea nobililor din anumite regiuni pentru a le permite acestora alungarea rromilor de pe teritoriile lor. După ce în 1539 - regele François I-ul, interzice pentru început staționarea rromilor în regat, se revine apoi cu alte ordine exprese, un fel de ordonanțe de urgență cum le-ar numi astăzi primul nostru jurist Adrian Nastase, ordonanțe care să permită expulzarea definitivă pentru Țigani și cu prioritate a Țiganilor nomazi. Simțim în citirea dovezilor istorice un crescendo... fiindcă mai toți regii timpului, mai întîi te amenințau cu bătaia și cu închisoarea ca apoi în 1682 - după ce regele Louis XIV-lea dă un edict pregătit de amenințare a francezilor creștini care mai adaposteau rromi să treacă și apoi, la mai puțin de un an la

CUTREMURĂTOARE

stigmatizarea noastră rasială, ne trece printr-o etuvă, ca la pușcărie din care ieșeam însemnați cu fierul înroșit precum marcarea proprietății asupra animalelor în vremea domesticirii acestora.

Acest mod de stigmatizare a fost primul nostru "carnet antropometric de identitate", " primul carnet la purtător al nomazilor" , "primul nostru pașaport intern" și dacă istoria nu ne va mai da și alte dovezi mai vechi poate primul nostru buletin de identitate și apartenență etnică la o limbă ne-europeană. După ce eram însemnați, nobilii și lorzii acelor timpuri aveau dreptul să ne vîneze ca pe orice animal de pradă. Chiar și cînd s-a

spulberat regatul francez cu ocazia revoluției din 1789 s-a cerut fraternitate pentru toate neamurile europene mai puțin pentru frățiile rromilor care au supraviețuit prin indicatori demografici în ciuda destinului și dorințelor exprimate prin fapte ale popoarelor zis civilizate ale Europei evului mediu.

Nu puține au fost cazurile cînd persecuțiile s-au făcut direct cu sprijinul Bisericii, dar lăsăm acest detaliu la o parte în săptămîna patimilor.

Germanii s-au arătat a fi mereu deschizători de drumuri în mai toate domeniile vieții. Cu doar cîțiva ani înainte de descoperirea Americii, în plin proces

al renașterii în anul 1449 rromii sunt expulzați din Frankfurt pe Main.

SPIONI PLĂTIȚI AI TURCILOR!

În 1496-1498 - rromii sunt declarați spioni plătiți ai turcilor, purtători ai epidemiei de ciumă și acuzați de vagabondaj, vrăjitorie, răpire de copii și chiar canibalism. În 1500 - împăratul Maximilian I - dă ordinul de expulzare a rromilor iar cei găsiți încă pe teritoriul țării după 30 de zile de la semnarea

decretului puteau fi uciși, fără ca ucigașul să fie pedepsit în vreun fel. În 1721 mult mai categoric împăratul Charles al - VI-lea poruncește exterminarea tuturor rromilor: bărbați, iar femeilor și copiilor să li se taie o ureche. În 1725 - Frederic Guillame I condamnă la spânzurătoare toți rromii de peste 18 ani, surprinși pe teritoriul prusac, fără distincție de sex, spânzurații urmînd a fi aliniați pe graniță pentru a servi drept exemplu. Persecuția a continuat natural prin urmărirea țiganilor , vreme de secole și a culminat, în epoca național-socialistă a lui Hitler adică înainte de începerea celui de-al doilea razboi mondial, registrele arhivelor engleze însumînd exterminarea a sute de mii de rromi în lagărele de concentrare naziste.

ÎN FIECARE AN ERAU LUAȚI „SAPTE SUTE DE MII CA FLORILE ȘI SCAPAU CINCI MII CA CIORILE”

Cum a spus decana noastră de vîrstă în interviu, în fiecare an erau luați „sapte sute de mii ca florile și scapau cinci mii ca ciorile”. Elveția la rîndul ei, mai întîi în 1471 prin Adunarea de la Lucerne interzice staționarea țiganilor pe teritoriul Confederației. Evident se dau mai întîi ordine de expulzare; iar în 1580 se organizează adevărate echipe de vînatore și prindere a rromilor de parcă se mergea la vînat de mistreți cu tineri gonaci în față. În 1727 cînd se pun și bazele primei bănci serioase se mai „umanizează și ei puțin” și se dă ordin de tăiere doar a unei urechi tuturor bărbaților și femeilor de peste 15 ani dacă sunt prinși în țară prima dată. Asta înseamnă că bazele lor de date erau bine puse la punct. Logic dacă aveai amîndouă urechile cu tine se înțelege că ne întîlnim prima dată. Dar cu ocazia celei de-a doua ieșiri în public, adică atunci cînd aveai numai o ureche, se permite condamnarea la moarte pe motiv că ți-ai permis să ieși de prin canale și ascunzători subterane, unde tot logic se deduce că ți se permitea să mînânci pămînt și șobolani dacă te întîlneai cu ei prin acele ascunzători. Vînatorearea celor mai puternici dintre țigani era o adevărată afacere pentru toți vînatorii țărilor civilizate, fiindcă Italia, Franța și Spania cereau foarte mulți sclavi la galerele fregatelor de război și de transport maritim fiindcă odată cu renașterea înflorise și comerțul pe care noi îl adusesem în Europa pe vremea războaielor punico-romane, adică cam pe vremea cînd Hanibal a făcut să le tremure chiloții senatorilor din epoca de glorie a imperiului roman”.

SEMNET: Emirul Caton Musceleanul

FEDERICO GARCIA LORCA

ROMANCERO ȚIGAN

Federico Garcia Lorca s-a născut la 5 iunie 1898 în Spania, la Granada. Nu vom insista asupra vastei sale opere, ci doar a acelei părți care se referă la țigani: Romancero țigan – romancero înseamnă o culegere de romance, balade, sau, cum le definea un contemporan al lui Lorca, cântecele epico-lirice cu fondul cel mai eroic și cavaleresc din literatura spaniolă. Vorbind despre romancero țigan, Lorca își definește astfel tipul de romance pe care l-a creat: Romanța tipică fusese o narațiune. Eu am vrut să contopesc romanța narativă cu cea lirică. Dacă poetul ar fi scris o sută de romanțe țigănești de aceeași calitate cu cele din Romancero țigan, gloria ar fi fost numai pentru el; avea să spună un critic spaniol. Creatorul romanțelor țigănești avea să moară asasinat în zori zilei de 19 august 1936. (I.S.)

BALADA LUNEI, LUNEI

În fusta ei de chiparoase
veni la fierărie luna.
Copilul o privește lung.
Copilul stă privind-o-ntruna.
În aerul tremurător
luna brațele își mișcă
ivindu-și, lubrică și pură,
sânii ei tari de cositor.
Fuși, tu lună, lună, lună.
Dacă vor veni țigani
din inima ta vor face
salbe și inele albe.
Lasă-mă să joc, copile.
Când țigani au să vină
te-or găsi pe nicovală
cu-ochii-nchiși, fără lumină.
Fuși, tu lună, lună, lună!
Le-aud cail ca un zvon.
Nu-mi călca, copile, lasă-mi
albul meu de amidon.

Sosea-n goană călărețul
bătând surd toba câmpiei.
Are ochii-nchiși copilul
înlauntrul fierăriei.

Prin livada de măslini,
bronz și vis, veneau țigani.
Capetele ridicate
ochii-ntredeschși și-i țin.

Cum mai cântă cucuveaua,
ay, cum cântă ea în pom!
Lunecă, de mână, luna
peste cer c-un pui de om.

Plâng țigani-n fierărie
plâns cu țipăt, hohotit.
Vântul priveghează, vântul
în priveghi a-ncremenit.

PRECIOSA ȘI VÎNTUL

Luna ei de pergament
sunând, Preciosa-apare
pe o umedă potecă
de leandri și cristale.
Liniștea fără de stele
tot fugind de tamburină
moare unde marea-și cântă
noaptea ei de pește plină.
Sus, pe crestele sierrei
dorm acum carabinieri
păzind turnurile albe
unde locuiesc englezii.
Iar țigani de pe ape
nalță ca să se desfete
umbrare din melci de mare
și din ramuri de pin verde.

Luna ei de pergament
sunând, Preciosa vine.
Și văzând-o, s-a stărnit
vântul cel neadormit.
Iar San Cristobald, gol pușcă,
plin de limbi cerești de foc,
privește fata, cântând
dintr-un flaut dulce,-absent.

Fată, lasă-mă să-ți salt
rochia, să văd. Deschide
mâinii mele-mbătrânite
roza-albastră-ascunsă-n pântec.

Ea aruncă tamburina
și aleargă înainte.
Tânăr, vântu-o urmărește
cu o sabie fierbinte.

Marea, vuietul și-a stins.
Se îngălbenesc măslinii.
Cântă flautele umbrei
și-al zăpezii gong întins.

Preciosa, fugi, Preciosa,
că te prinde vântul verde!
Preciosa, fugi, Preciosa!
Uită-te pe unde-apare!
Satirul de stele joase
și cu limbi strălucitoare.

Preciosa-nspăimântată
intră-n casa ce o are
dincolo de pini, mai sus,
consulul englez, spre mare.

Speriați de țipăt vin
trei carabinieri în goană,
mantii negre strânse-n talii
și bonete pe sprânceană.

Lapte cald, să bea, o cană
englezul țigăncii-i dă
și o cupă de ienupăr.
Preciosa nu le bea.

Când le spune-acelor oameni
întâmplarea sa, plângând,
din olanele de-ardezie
vântul mușcă, furibund.

ÎNCĂIERARE

La mijlocul râpei
cutitele de Albacete,
frumoase de sânge vrăjmaș,
ca peștii lucesc. O lumină
dură, de carte de joc,
taie în verdele șters
cai furioși și conture
dure, de călăreți.
În cupa unui măslin

plâng două bătrâne femei.
Taurul încăierării
se-nalță peste pereți.
Îngeri negri duceau
năframe și apă de nea.
Îngeri cu aripe mari din
cuțite de Albacete.
Antonio Juan din Montilla
mort se prăvale la vale,
plin îi e trupul de crini
și-n tâmpile o rodie are.
Cruce de foc călărește
acum, drumul morții cel mare.

Garda civilă și judele
vin prin livezi de măslini.
Sângele lunecător
geme, mut cântec de șarpe.

Domnilor guarzi, s-a-ntâmplat
un lucru obișnuit.
Patru romani și cinci
cartagenezi au murit.

Seara înnebunită
de smochini și vaier fierbinte,
palidă cade pe coapsele
călăreților, rânite.
Zburau în vântul de-apus
îngeri negri, solemn.
Îngeri cu plete lungi
și inimi de untdelemn.

CĂLUGĂRIȚA ȚIGANCĂ

Liniște de var și mirt.
Nalbe-n ierburi mătăsoase.
Sora micșunele coase
pe o pânză galben pai.
Zboară-n policandrul gri
sapte păsări ale prismei.
Schitul mormăie departe
ca un urs cu burta-n sus.
Cu ce grație brodează!

Vrea pe-al pânzei galben pai
să cuprindă-n broderie
florile din visul ei.
Floarea-soarelui, magnolii
de paiete și ce panglici,
ce sofran și luni înscrie
ea, pe vâlul de altar.
Se-ndulcesc cinci chitre-alături
aromind bucătăria.
Ale lui Cristos cinci răni
taiate în Almeria.
Și prin ochii sorei trec
galopând, doi călăreți.
Surdă-o ultimă rumoare
cămașa-i acum desprinde
și privind norii și munții
în inerta depărtare,
numai zahăr și verbină
inima i se fărâmă.
O, și ce câmpie-nalță
sus, cu douăzeci de sori,
și ce râuri stând să curgă
vede-nchipuirea ei!
Dar continuă la flori
pe când drepte-n adiere
raze de lumină joacă
șah, înalt, prin jaluzele.

NEVASTA NECREDINCIOASĂ

Și eu ce mi-o dusei la râu
crezându-mi-o că este fată,
dar ea, femeie măritată!
Era-n noaptea de Santiago
și m-am dus din întâmplare.
Pierea lumina-n felinare
și greieri se-aprindeau mai tare.
La colțul străzilor pustii
trecuri pe sânii adormiți
cu mâna. S-au deschis îndată
ca ramurile de iacint.
Ca o mătase sfâșiată
de zece lame de cuțit
suna-n urechile ameteite

apretul fustei pipăit.
Fără argint de rază-n creștet
copacii au crescut, pe când
un orizont de câini, departe
de râu, mai stăruia lătrând.

Am lăsat murele-n urmă,
păpurișul și scaietii;
se făcu sub coc o groapă
în pământul argilos.
Eu îmi scosei, deci, cravata.
Rochia, atunci și-a scos.
Eu, centura și pistolul.
Ea, pieptarele, vreo patru.

Chiparoasele, nici melcii
nu-s ca pielea ei de fină
nici oglinzile-nlunate
nu lucesc cu-așa lumină.
Pulpele-i îmi lunecau
ca peștii surprinși, speriate;
jumătate de foc pline,
de ger pline jumătate.
Alergai în noaptea-aceea
pe un drum cum nu sunt alte,
fără frâu și scări, călare
pe-o mână de fildes. N-are
rost să spun, sunt doar bărbat,
câte mi-a mărturisit.
Gându-acesta mă îndeamnă
ca să fiu mai cumpanit.
De nisip murdară și
de săruturi, mi-o dusei
de la râu. Luptau cu vântul
spadele de stânjenei.

Așa cum sunt m-am și purtat.
Ca un țigan adevărat.
Un coș de lucru îi dădui,
mare, de atlas gălbui,
dar să mă-ndrăgostesc n-am vrut
fiindcă mi-a spus că-i fată,
atunci când mi-o dusei la râu
și ea, femeie măritată!

Cultură și Civilizație Romani

În migrațiile din Orient spre Occident rromii și-au îmbogățit cultura cu unele elemente din zonele pe care le-au străbătut (aculturația) sau au sărăcit-o cu altele.

Tema Cultură și Civilizație Romani constituie unul din capitolele cele mai importante din problematica rromilor. Lucrarea are două părți (Partea I: cu privire la cultură și Partea II: Civilizația Romani) și este un studiu sociologic.

Aria de investigație cuprinde partea de N-V a Indiei: Punjab și Rajasta, Estul și Centrul Europei (Rusia, Republica Moldova, România, Ungaria, Cehia, Slovacia și fosta Iugoslavia). Totodată nu lipsesc informații și din alte țări ale Europei: Spania, Franța, Germania, Anglia. Autorul pornește de la premiza că fiecare etnic, naționalitate și națiune se legitimează prin cultura ei, ca un ansamblu de practici, comportamente sociale ce sunt prelucrate și înnoite de fiecare generație: limbă, ritualuri, culte, tradiție mitologică, artizanat ș.a. Cultura romani s-a creat pe fundamente științifice și filozofice ale strămoșilor: Veda, Vasesika,

Moahabhatata Panciatantraprecum și a științelor naturii și sociale. În migrațiile din Orient spre Occident rromii și-au îmbogățit cultura cu unele elemente din zonele pe care le-au străbătut (aculturația) sau au sărăcit-o cu altele. În ciuda sedentarizării, asimilării, interzicerii învățării limbii materne, practicării tradițiilor obiceiurilor și manifestărilor culturale, rromii și-au păstrat toate acestea. Cultura populară de diferite genuri ca: basme, colinde, legende, proverbe, ghicitori, descântece ș.a. constituie o dovadă că rromii au o cultură a lor pe care o păstrează cu grijă și îi adaugă elemente noi.

Un capitol al lucrării prezintă rromii ca izvor de inspirație pentru scriitorii și creatorii de artă: Ion Budai Deleanu, Nicolae Bălcescu, Mihai Eminescu, Ion Luca Caragiale, Cervantes, Victor Hugo, Merime, Federico Garsia Lorca, Wrishi ș.a., Nicolae Grigorescu, Theodor Aman,

Arthur Verona în arta plastică: Bizet și Ion Voicu muzicologi.

În partea a doua a lucrării: Civilizație rromani sunt prezentate meșteșugurile și profesiile prin care se realizează valori de civilizație din metale, argilă, lemn etc. Un loc distinct se acordă integrării sociale a rromilor ca formă de participare activă în cadrul societății civile și nu asimilare. În acest scop sunt folosite date recoltate pe calea investigațiilor sociologice empirice efectuate în Punjab și din România, Iugoslavia, Ungaria, Slovacia, Bulgaria, Germania, Marea Britanie etc.

În continuare sunt analizate și alte elemente ale civilizației ca: religia, familia, rroma nomadă și sedentară "La cele trei porți ale vieții": nașterea, căsătoria și înmormântarea. Organizarea socială tradițională și cea mai nouă sunt susținute prin rolul pe care l-au avut conducătorii formali sau informali: juzi, cnezi, bulibașă, regi sau mai nou împărați.

Krisul Romalo ca instituție de judecată este judecat prin valorile pe care le folosește în promovarea ordinii și disciplinei comportamentale din interiorul microcomunității și în afara ei.

Tarotul este prezentat ca un joc definitiv de origine romanes; triburile de rromi provin din India care au practicat și practică vrăjitoria - magia. În definirea tarotului s-a ținut cont și de alte ipoteze: chiar dacă tarotul nu a fost inventat de rromi, pare sigur că aceștia au folosit cu consecvență cărțile misterioase și simbolice ale jocului. Farmacia naturii rromilor reprezintă un tezaur dobândit de

ei, care se nasc și mor în natură. În ultimul capitol al lucrării "Școala izvor de cultură și civilizație" se prezintă culturile unor experimente conduse de autor în școli din comunitatea rromilor din România comparate cu date sociologice recoltate direct sau indirect din experiențele unor fundații culturale educative din Ungaria, Rusia, Slovacia și Iugoslavia.

Anexele lucrării susțin ipotezele formulate anterior cercetării precum și altele formulate pe parcurs.

RUȘINEA UNUI DIPLOMAT AL UNIUNII EUROPENE

Organizația Europeană a Rromilor a cerut zilele trecute demisia ambasadorului UE în Slovacia deoarece acesta a propus separarea copiilor rromi de familie și obligarea lor de a merge la școală. Diplomatul UE a declarat că: "rromii ar trebui forțați să rămână în internat de luni dimineță până vineri seară pentru a învăța sistemul de valori valabil în societatea noastră". Mai mult, el a propus ca țiganilor să li se ofere recompense financiare care să-i stimuleze să-și dea copiii la internat.

**Nu vă dau copilul mă, uiştilor!
Mai bine puneți voi mâna și
aplicați programele alea multe
pe care luați saci de bani!**

DOAR PENTRU ȚIGANII CU CARTE ȘI CU FUNCȚII

Geopolitica și sociopolitica:

Dincolo de semnificația simbolică a perioadei în care a avut loc această reuniune, anul 2000, ea marchează un moment de răscruce, atât pentru istoria rromilor, cât și pentru istoria statelor europene. Intenția mea este să pun în lumină semnificația crucială a acestei reuniuni, prin analiza curentelor actuale de gândire și propunerea unui set de linii directoare pentru viitor. Mă voi limita la observații generale, pentru a putea prezenta un număr cât mai mare de teme.

SITUAȚIA ÎN EUROPA

Situația generală a cunoscut o înrăutățire semnificativă în ceea ce îi privește pe rromi. Acest fenomen este atât de larg răspândit, încât nu este nevoie să se cerceteze spații prea îndepărtate, pentru a găsi dovezi de dificultăți cu care se confruntă familiile de rromi. O simplă privire asupra mass-mediei ne oferă ample indicații asupra acestei situații și este un exercițiu interesant îndeosebi pentru că apar atât descrieri ale unor realități concrete, cât și mentalitățile din spatele acestor descrieri. Către oricare dintre state am privi, este suficient să citim ziarul și să ascultăm știrile, pentru a strânge numeroase informații negative despre rromi: pe de o parte, găsim descrieri ale dificultăților cotidiene ale familiilor de rromi;

- pe de altă parte, aceste descrieri sunt, de cele mai multe ori, încadrate în termeni negativi, astfel încât oamenii care trăiesc aceste experiențe deosebit de grele apar ca fiind singurii responsabili pentru situația în care se găsesc.

Receptorul unui asemenea mesaj de presa deduce, în mod firesc, faptul că rromii înșiși sunt o problemă, ba chiar reprezintă un număr de probleme. De aici și până la ideea că această problemă poate fi rezolvată prin dispariția rromilor nu este decât un pas și această convingere își găsește expresia în respingere, expulzare și violență în diferite forme. Față de intensificarea acestui fenomen în ultimii câțiva ani, receptez un dublu risc:

- creșterea violenței și exacerbarea conflictelor. Aici avem de-a face cu un cerc vicios: violența provoacă violență și faptul că această violență este împărțită de toată lumea inspiră și legitimează continuarea violenței;

- repetarea faptelor duce la transformarea lor în clișee, ceea ce duce la pierderea impactului asupra gravității stării de fapt. Încetând să mai fim șocați, obosim să mai avem compasiune, nu mai reacționăm și lipsa noastră de rezistență conduce la falimentul democrației. Trebuie să remarcăm profundele rădăcini istorice și ideologice ale situației actuale, dezvoltate în cursul secolelor. Acestea sunt atât de mult parte a politicilor și a gândirii din spatele acestora, încât au devenit extrem de dificil de eradicat.

POLITICI

Relațiile dintre rromi și nerromi nu au fost niciodată fără probleme. Considerați intruși din primele momente ale sosirii lor în Europa, elemente de subminare a mecanismelor statale al căror scop era organizarea și controlul societăților, nomazi, în contrast cu populațiile locale strâns legate de un teritoriu, rromii au inspirat dintotdeauna neîncredere, teama și respingere. Dacă inițial respingerea a fost de natură locală, ea a devenit în scurt timp o acțiune de stat, iar politicile generale s-au dezvoltat în totalitate pe negarea rromilor și a culturii lor. În ultima jumătate de mileniu, această negare a avut numeroase forme:

- politici de excludere, prin expulzarea din regat sau stat; o astfel de dispariție este, de obicei, de natură geografică, prin expulzarea de pe un anumit teritoriu, dar scopul final este dispariția fizică, așa cum a fost ea trăită de majoritatea familiilor de rromi din Europa, cu numai 50 de ani în urmă, sub regimul nazist.

- politici de subordonare: în locul dispariției geografice realizate prin politicile de expulzare, se urmărește dispariția rromilor ca grup social prin munca la galere, colonizare, deportare, sclavie etc.;

- politici de asimilare, prin care rromii sunt forțați să se identifice cu societatea din jur. În acest caz, dispariția este de natură culturală, iar rromii se redefinesc ca o

problemă de marginalitate socială: nu mai sunt expulzați, ci controlați; nu mai sunt respinși, ci absorbiți. Limba romani, portul tradițional și alte elemente culturale sunt etichetate ca fiind deviate sau anacronice și sunt înlocuite de așa-zise modele progresive. Politici de acest tip, în tandem cu dezvoltarea ideologiilor umaniste și managementului social tehnocrat, au dominat ultima jumătate a secolului XX.

Aceste trei tipuri de politici apar atât în succesiune cronologică, cât și simultan: voința de asimilare a rromilor nu a redus niciodată dorința de excludere a acestora. Aceasta ne duce la ceea ce aș putea numi o perioadă de incertitudine: în prezent, în special în cazul autorităților publice, există o recunoaștere a faptului că politicile de până acum nu și-au atins scopurile și că situația s-a deteriorat: creatorii de politici nu mai sunt siguri de ei înșiși și pun întrebări. Cred că ar putea fi privit ca o dezvoltare pozitivă, pentru că incertitudinea și spiritul interogativ deschid calea unor noi idei și unor practici mai puțin rigide. Întrucât există oportunități pentru această dezvoltare pozitivă, este responsabilitatea și rolul tuturor politicienilor, administratorilor și societății civile să se asigure că perioada actuală este una inovatoare.

MENTALITĂȚI

Reprezentările despre rromi, care se bazează pe prejudecățile și stereotipurile populațiilor din jur, sunt de primă importanță, pentru că aceste reprezentări determină atitudini și comportamente. De cele mai multe ori ele sunt singura sursă de informație care îi leagă pe rromi de mediul social din jur. Rromii par a fi o realitate familiară: orice persoană întrebată are o opinie, deseori categorică, despre aceștia. Adevărul este că rromii sunt recușișți, cu atât mai rău, cu cât realitatea pierde în fața imaginii. De-a lungul secolelor, un întreg set de imagini a fost construit și dezvoltat, cristalizând stereotipurile colective și formând un rezervor de reprezentări mai mult sau mai puțin fixate în memorie. Fie că promovează respingerea sau asimilarea, aceste reprezentări se constituie ca un fundal de argumente și justificări ale acțiunilor. În fapt, rromii sunt rareori definiți așa cum sunt,

mai degrabă sunt percepuți așa cum ar trebui să fie pentru a justifica politicile și comportamentele celorlalți față de ei. Difuzarea reprezentărilor despre rromi deschide calea unui fenomen circular cauză-efect: formularea unor norme, definiții de dicționar, referințele în tot felul de cărți, în televiziune și presă, toate se conduc după opinia comună și pun în lumină frânturi de imagine, în concordanță cu starea momentului. Aceste imagini se consolidează ca tot atâtea adevăruri eterne, care pot fi aduse în actualitate sau trimise de unde au venit, totdeauna privite ca elemente de confirmare pentru persecuțiile prezentului. Acest sistem de reprezentări constituie un foarte dificil obstacol în aplicarea noilor politici. În măsura în care noile politici trebuie să se bazeze pe o atitudine de respect, iar perioada actuală, de întrebări și incertitudine, poate deschide calea unor viziuni îmbunătățite, este imperativ necesar ca aceste reprezentări învechite, care blochează orice încercare de înțelegere și comunicare dintre rromi și societate, să fie supuse unui proces de înlăturare.

RASISM, INTOLERANȚĂ, XENOFOBIE

Multă vreme, s-a crezut că există pericolul ca manifestările de intoleranță să devină o normă acceptată. Putem menționa un număr de studii realizate în întreaga Europă, în care se subliniază faptul că intoleranța este nu numai un fapt al prezentului, dar, totodată, un fenomen în creștere. Mă voi restrânge la câteva cifre preluate dintr-o cercetare realizată în Vest, dar situația prezentată este identică cu aceea din Est. Un studiu francez „Norme și valori ale vârstelor între 15 și 18 ani” precizează că marea majoritate a adolescenților (62%), adulții de mâine, consideră că societatea va fi, în 10 ani, mai rasistă decât este astăzi, iar 57% dintre aceștia consideră că societatea va fi mai egoistă. Același studiu releva faptul că 30% dintre cei anchetați cred că adulții sunt rasiști, iar 22% că tinerii sunt ei înșiși rasiști. Cu atât mai neliniștor faptul că rasismul nu este văzut ca un fenomen alarmant:

Ce vă neliniștește mai mult în legătură cu viitorul ?
șomajul - 60%
războiul - 18%
sărăcia - 10%
rasismul - 7%

Totți acești factori sunt, bineînțeles, interrelaționați și, după cum știm, intoleranța crește odată cu șomajul și sărăcia. Un alt studiu, operat pe 5000 de tineri spanioli, cu vârste cuprinse între 15 și 16 ani, elevi în 110 școli din zone diferite ale Spaniei, a produs date similare.

Prima etapă a cercetării, din 1986, a pus în lumină faptul că 11% dintre cei întrebați susțin expulzarea rromilor din Spania, iar în 1993, acest număr s-a triplat, ajungând la 30%. Alte cercetări, în întreaga Europă, indică faptul că rromii sunt primii stigmatizați. Cum bine știm, înțelegerea greșită face să crească lipsa de înțelegere, conducând către respingere și găsindu-și expresia în conflict. Atitudinile negative sunt cu ușurință transformate în comportamente negative. În acest context, trebuie să accentuăm importanța fundamentală a abordării interculturale a educației și a unei informări cât mai precise. A cunoaște este primul pas către recunoaștere și înțelegere. Informația este un factor extrem de important în prevenirea conflictelor interetnice și face posibil transformarea opoziției de principii

într-o diferență acceptată. Informația înseamnă cunoaștere, iar cunoașterea îmbunătățește comprehensiunea. Comprehensiunea la rândul ei conduce la respect reciproc. Însă trebuie să rămânem precauți, poate chiar pesimiști, știind că orice informație nou dobândită, în relația cu prejudecățile profund interiorizate, în loc să se opună atitudinilor stereotipe, să le deconstruiască și să le modifice, nu face uneori decât să le interpreteze în acord cu noile cunoștințe. În schimb, ne putem manifesta optimismul, arătând că stereotipurile sunt comportamente învățate și că a învăța lucruri diferite este o posibilitate oferită mai ales tinerilor. Aici doresc să pun în lumină un subiect despre care am scris deja foarte mult, și anume, importanța tuturor formelor de activități educative: formarea civică și interculturală a tinerilor, educarea profesorilor, și, așa cum exista deja în anumite programe dezvoltate de instituții europene, educarea autorităților centrale și locale, angajaților poliției etc.

PATRU MOTIVE PENTRU A SPERA

Așadar, pentru a sintetiza, am observat doi dintre cei mai importanți factori negativi, cu un rol determinant pentru situația actuală, dar și două motive pentru a spera că această situație se va îmbunătăți:

- pe de o parte, faptul că starea actuală printre creatorii de politică este una de incertitudine, reprezintă un potențial de inovare;

- pe de altă parte, stereotipurile pot fi reduse, prin intensificarea abordării interculturale, deja o politică agreată în majoritatea statelor, prin ales în context școlastic, și prin propagarea unei informații cât mai precise.

La aceasta aș dori să adaug alte două motive de speranță, elemente pozitive ale contextului actual și sinonime cu deschiderea unui nou spațiu politic pentru rromi:

- emergența mișcării politice a rromilor atât la nivel european și statal;

- faptul că problematica rromilor este prioritară pe planul instituțiilor internaționale.

Nu voi intra în detalii în legătură cu aceste puncte. Am realizat deja analiza detaliată a acestor probleme, în 1972, acum aproape 30 de ani. Despre dezvoltarea unei politici naționale și internaționale a rromilor am scris deja. Evaluarea activităților instituțiilor internaționale o vom face în următoarele zile. În schimb, mă voi consacra următoarelor observații:

a. În ceea ce privește emergența politică a rromilor, aș dori să subliniez importanța formării de organizații și asociații, ca fenomen nou care reprezintă o mutație semnificativă, o ruptură de vechea tradiție.

Nu este potrivit să așteptăm o organizare rapidă a comunităților de rromi în câțiva zeci de ani, fapt realizat de alte comunități într-un număr mult mai mare de ani. De multe ori, lipsa unei structuri organizatorice precise, riguroase, în cadrul mișcării politice a rromilor, o face vulnerabilă în fața celor care, sub masca ajutorului, se folosesc de ea în diferite scopuri.

b. În lumea culturală și politică a rromilor, diversitatea, ca expresie a realității unor comunități diferite, este o forță pozitivă și nu trebuie diminuată prin insistența asupra parteneriatului, văzut ca uniformitate și unanimitate. Realitatea este pluriformă și realismul politic cere respect pentru pluralitate în forme de organizare și stiluri politice. De multe ori, este un paradox să

Atitudinile negative sunt cu ușurință transformate în comportamente negative.

În lumea culturală și politică a rromilor, diversitatea, ca expresie a realității unor comunități diferite, este o forță pozitivă

de Căndel

Ion Neguș, din PRM-ul argeșean

Domn' Nae, invitat la petrecerea noastră, a venit cu gura mare. Ne-a jignit la noi acasă. Îl rugăm pe dl. Vadim Tudor să-l mai potolească. Altfel domn' Neguș ne rămâne un inimos de suflet.

Marian Mares, Partida Rromilor Argeș

Limbajul sofisticat pe care îl folosește a fost îngurgitat, survolând în metastaza metaforei până când egocentrismul a sucombat într-un cunilingus eufemistic. (tot musafir la petrecerea noastră a fost și dl. Marian Mares pentru care nutriții în continuare veșnică noastră pomenire)

de Sugar

Mădălin Voicu

Suntem onorați să-l lăudăm pe maestrul Mădălin Voicu pentru finețea discursului său artistic și al comunicării

CONCURS

CINE IEȘE președinte?

În această toamnă rromii, ca și românii, ca și toți pământeni, așteaptă unii în fața cortului, alții în palat ori la coadă la farmacie viitorul președinte

TU ȘTII CINE VĂ FI?

Dacă DA, scrie-ne la redacție. În toamnă unul dintre ei care a dat răspunsul corect va primi prin tragere la sorți un

BUTOI DE 100 DE LITRI CU VIN.

DOAR PENTRU ȚIGANII CU CARTE ȘI CU FUNCȚII

noi perspective pentru romi (I)

ceri romilor ceea ce nici un stat democratic nu acceptă în relație cu sine însuși: un sistem unipartinic. Instituțiile internaționale au un rol important de jucat, dincolo de contextul conflictual din cadrul relațiilor dintre autoritățile publice și comunitățile locale de romi: ambele au puterea și responsabilitatea de a promova politici inovatoare și, de multe ori, se află în poziția de a o face, în timp ce instituțiile internaționale reflectă natura transnațională a comunităților de romi. Numărul de texte adoptate de asemenea instituții este un indicator al activităților pe care le dezvoltă. În 1994, Colecția Europeană Interface, serie de publicații legate de problematica romilor, a produs o antologie intitulată „Despre romi: texte adoptate de instituțiile internaționale”, care cuprinde 89 de documente referitoare la romi, adoptate până la sfârșitul anului 1993. În prezent pregătim o ediție actualizată și observăm că numărul documentelor internaționale despre romi aproape s-a dublat: cu alte cuvinte, până la începutul anului 1993, instituțiile internaționale au adoptat aproximativ 90 de documente relative la romi, în timp ce din 1994, într-o perioadă de numai 6 ani, au adoptat aproape tot atât de multe documente ca până atunci. Când analizăm ceea ce au făcut Uniunea Europeană, Consiliul Europei și OSCE în ultimii câțiva ani, observăm faptul că, dincolo de textele în sine, au intensificat activitățile legate de romi. Relevăm, de asemenea, că aceste activități au început să aibă roade, într-o manieră concretă și vizibilă: numărul de proiecte în derulare este semnificativ, seria actorilor sociali implicați a crescut, materialele informative de construcție a responsabilității civice au început să fie promovate pe scară largă etc. Cu toate acestea, date fiind condițiile extrem de dificile, asemenea eforturi necesită o susținere continuă, dacă se dorește menținerea efectelor pozitive. Această mișcare a fost lansată inițial în relație cu instituțiile formative și normative, fără îndoială de o importanță fundamentală, dar insuficient relaționată cu alte probleme.

De aceea este foarte important să observăm că, de la începutul anilor 1990, sunt semne ale unei abordări mai largi, caracterizate prin trei linii de orientare:

- O intensificare a reflecției și a voinței de a transfera ideile în acțiuni concrete, în acele domenii unde mișcarea a început deja și unde necesită dezvoltare și consolidare, dar și în domeniul prea puțin definit și care are nevoie de clarificare și stimulare;

- O diversificare a priorităților, în sensul că, dincolo de educație, care rămâne importantă, cresc eforturile în direcția unor domenii adiacente, precum atitudinea și responsabilitățile comunităților locale, problemele sociale, juridice și economice, drepturile omului etc.;

- O abordare partenerială, prin care organizațiile internaționale sunt partenerii de lucru ai organizațiilor romilor, operează în cadrul dinamicii acestora și dezvoltă programe de consultanță. Consultanța și colaborarea se dezvoltă la nivelul organizațiilor internaționale, fiecare dintre ele având propriul profil și propria metoda de organizare;

- O consolidare a informației, printr-o susținere tehnică (un punct la care mă voi întoarce), în măsură să ofere o bază pentru cercetare și acțiune, și printr-o distribuție coerentă a cunoștințelor acumulate.

NECESITATEA UNEI VOINTE
POLITICE

Ne aflăm, așadar, într-o situație în general favorabilă, caracterizată prin cele patru curente prezentate mai sus:

incertitudinea care oferă spațiu pentru inovație, lipsa unei informații riguroase care să fie oferită într-o manieră sistematică, consolidarea parteneriatului cu romii și creșterea responsabilității instituțiilor internaționale. Permiteți-mi să abordez câteva subiecte dintr-un unghi critic. Optimismul de care avem nevoie pentru acțiune nu trebuie să ne conducă la un mod naiv de a privi lucrurile. Cele patru curente analizate nu vor îmbunătăți situația ele însele, trebuie să le adaptăm întotdeauna, așa cum am spus deja în lucrările mele de strategie politică, la principiul realismului. Faptul că toate componentele există și sunt de bună calitate nu este o garanție pentru ca un program să fie bun sau eficient. Ceea ce vreau să spun este că avem de străbătut un drum lung și dificil între promovarea unei idei bune și punerea ei în practică și că, pe acest drum, între normele adoptate de instituțiile europene și naționale și realizarea lor ca programe și activități concrete, pot interveni direcții neașteptate, devieri și mutații, uneori în contradicție cu obiectivele declarate. Trebuie să ne întrebăm, de exemplu, de ce numărul de texte adoptate de instituțiile internaționale crește atât de rapid. Se datorează oare acest fapt necesității de a întări continuu măsurile luate și insistenței ca

romii să fie respectați sau este sinonim redundanței, un simptom al lipsei de concretețe și de punere în practică, chiar o problemă de impact a modelului. Ne întrebăm dacă acest portofoliu este tratat cu seriozitate sau nu. În conexiune cu drepturile, de exemplu, componentele sunt, deseori, simple prezențe de care nu se face uz: o lege poate să existe, dar să nu fie respectată în relație cu romii și,

astfel, violența, fie ea psihică sau simbolică, excluderea sau asimilarea cresc. Dreptul de a călători, dreptul de a staționa pe un anumit teritoriu, dreptul copiilor de a urma școala, dreptul de a exercita o profesie, dreptul de a se bucura și de a-și dezvolta propria cultură... Aceste probleme se ridică în conexiune cu interpretarea și/sau aplicarea arbitrară a legilor, supraaglomerându-se cu regulamente și decizii executive locale, aflate uneori în contradicție cu legea. Aici trebuie să intervină schimbarea, dificultățile de depășit fiind majore, de pildă combaterea subiectivității înrădăcinată profund în conștiință și având originea în istorie. Romii sunt subiect unic și demonstrativ pentru normele internaționale, însă practica continuă să-i stigmatizeze ca minoritate.

Măsurile de control, expulzare și altele de tipul acesta afectează grupul ca întreg mai mult decât un individ aflat în umbra unei suspiciuni pentru un motiv anume. Aceste practici sunt în contradicție cu normele juridice internaționale, referitoare la libera circulație a persoanelor, libertatea de a exercita o profesie, libertatea de a-și alege locul de rezidență, și, de asemenea, în contradicție cu legislația legată de ordinea și siguranța publică, care, în teorie, este aplicabilă numai comportamentului individual. Această aplicare selectivă a drepturilor universale încurajează acte care se opun însuși spiritului Constituțiilor diferitelor state. Aceasta este o tactică clasică în relație cu romii și se promovează o serie de justificări în așa-zisa literă a legii, relativ la ordinea publică, siguranța publică etc. În acest sens, Max van den Stoep, înaltul Comisar pentru Minorități Naționale, a afirmat, cu ocazia Seminarului asupra Dimensiunii Umane în Regiunea OSCE, relativ la problematica romilor: „Problema atacurilor împotriva romilor și proprietății lor, motivate rasial, nu este doar o problemă de legislație. Cu siguranță ca un cadru legal adecvat este necesar pentru protecția persoanelor împotriva atacurilor motivate rasial, dar, în cele mai multe cazuri, un cadru legal de bază există deja. Cu toate acestea, este necesară și o voință politică clară de la cel mai înalt și până la cel mai redus nivel al statului, pentru combaterea violenței rasiale”.

- va urma -

Bancuri
pentru voi,
românii!

Articol într-un ziar din India: Ieri a avut loc în Calcutta un tragic accident. Un scooter s-a răsturnat și toți cei 16 pasageri au decedat.

***

Cică era ursul căsătorit cu vulpea și vine vulpea târziu într-o seară! Ei unde ai fost? întrebă ursul.

- Păi m-a prins lupul și m-a violat trei zile.

- Păi cum așa că tu lipsești decât de azi dimineată!

- Păi da dar mă mai duc și mâine și poimâine!

***

Cică sora lui Bulă ajunge la vârsta la care are nevoie de tampoane... Merge la taică-su care citea ziarul:

- Bre, știi...

- N-am vreme, dispari fă.

Merge la mamă-sa și îi spune:

- Mica...

- Lasă-mă, draga mea, am treabă.

Merge în baie și aici dă de Bulă:

- De ce tzi-ai tăiat putza Marie?

***

Cică mor șase polițai. Șefu' îl cheamă pe altul și îl întreabă cum s-a întâmplat. Polițaiu' începe:

- Primul fuma pe marginea unui lac. Când a terminat țigara a aruncat chiștocul în apă, dar și-a dat seama că nu l-a stins și a sărit după el și s-a înecat. Al doilea se plimba pe apă cu barca cu motor. La un moment dat i s-a oprit motorul. S-a dat jos din barcă să o împingă să pornească și s-a înecat și el. Al treilea se plimba și el cu barca și a văzut că barca ia apă. A luat toporul și a spart fundul bărcii ca să ia apa, și s-a înecat și el.

Șefu' îl întreabă ce s-a întâmplat cu ceilalți trei.

- Au murit la reconstituire, îi spune subordonatu'.

***

Un domn se așează în parc pe o bancă lângă alt domn. Acesta din urmă se tot apropie de primul, se tot apropie.

Primul se trage mai încolo, tot mai departe. Apare un milițian.

- Tov-ule, omul acesta nu mă lasă în pace, se dă la mine!

- Da tu ce cauți în părculețul nostru?

***

Doi tineri pe uliță:

- Servus Ilenuț!

- Servus Ionele!

- Da unie meri?

- La taure!

- Da cu vaca ce faci?

TIMIZI ȘI-NSTRAINAȚI, DAR SINCERI!

Prințul Dan și M.S. Ilie Stănescu, alături de Fuego, fericiți că "Vocea" se aude în toată țara

FUEGO A CÂNTAT PENTRU PRIMA DATĂ ÎN VIAȚĂ ȚIGANILOR

Atragem atenția că după lansarea primului număr am primit din mai multe orașe ale țării vestea că ziarul nostru este tendențios ținut sub tarabe. Considerăm că este un act grav de încălcare a democrației și libertății presei!

A fost și 17 mai 2004, ziua în care Vocea rromilor și-a început rostirea. Un săptămânal național al cărui singur țel este de a face cunoscut țării și lumii întregi ce, cine și cum este țiganul. Noi trăim în România de mii de ani; pentru unii căpușă, pentru unii troacă, pentru alții minoritate. Ultima sută de ani a însemnat mult pentru români și minorități: țigani, unguri și alții. Facem parte dintr-un stat care se numește ROMÂNIA, locuim între aceleași granițe. În prezent sunt țigani care nu mai știu rromanes, sunt țigani mai albi decât românii, sunt români mai hoți decât țiganii. Ce înseamnă asta? Nimic! Suntem un popor în pragul mileniului III, până la urmă toți suntem români cu florile, bubele și uscăturile noastre, cultura și... bordeiele noastre.

A fost și 17 mai 2004 la Pitești. În cadrul pitoresc al Pădurii Trivale, la Restaurantul Cornul Vânătorului, avea să se lanseze oficial Vocea rromilor. La doi pași de București, ne-am rezumat la nivel local: doar OTV-ul, renăscut din propria cenușă, avea să ne audă încă de duminică 16 mai.

Botezul nostru a fost simplu. Noi, țiganii, presa și televiziunea. Politicul și Administrativul nostru se aflau, probabil, în campanie electorală: în concerte stil american, prin scări de bloc cu manifeste sau cu porta-vocea pe străzi. Colegii de breaslă au fost cei care ne-au demonstrat încă odată că nu culoarea contează ci actul pe care îl facem.

M.S. Ilie Stănescu, Regele rromilor de pretutindeni: "Vocea rromilor este un ziar pentru toți rromii atât din România cât și din afara ei. Sper să aibă succes. De 600 de ani țiganii nu au avut cărți, ziare, sau reviste. Ei au trăit într-un ev mediu continuu. Îi urez succes lui Florin Silișteanu, să ducă departe acest ziar împreună cu Dan. Nu avem interesul de a face bani, nu vreau să mănânc banii nimănui, nici ai țiganilor nici ai românilor. Bani avem destui. Nu vom face compromisuri. Vrem un ziar bun în care să redăm plângerile, nezarurile, bucuriile și cultura țiganilor. Vrem, ca prin intermediul acestui ziar să-i ajutăm pe tinerii rromi de pe tot cuprinsul țării să se cunoască. Să lege prietenii. Ziarul acesta nu va face politica nimănui, va critica tot. Este copilul durerii noastre, acum este ca un alpinist care escaladează Everestul. România, din grânarul Europei a ajuns o țară în care oamenii mor de foame. Palatul de Aramă Costești, prin ONG-ul Credință și Umanitate, vrea să cumpere pământ pentru ca femeile noastre să lucreze aici, să nu mai meargă la cules de căpsuni în Spania. Avem specialiști țigani care știu să lucreze pământul. Vrem să facem micro-ferme. Țiganului nu-i e frică de muncă. Dovada stă și în faptul că aproape toți măturătorii din România sunt țigani. Noi avem idei și posibilități. Îi urez încă odată succes lui Sile și multă, multă putere de muncă!"

Dan Stănescu, manager general: "Vrem un ziar bun, unde rromii care greșesc să fie încriminați. Nu va fi numai al nostru, va fi al tuturor celor care vor să ne cunoască nu numai ca hoți, ci și ca o minoritate cu obiceiurile și cultura noastră. Numai cunoscându-ne unii pe alții și recunoscând că toți suntem români ne integrăm. Integrându-ne în România ne integrăm în Europa".

Florin Silișteanu, director: "Vocea rromilor nu va fi ziarul regelui. Încercăm să împăcăm toate etniile, căci numai printr-o împăcare a lor se vor rezolva aceste probleme".

Traian Ulmeanu, redactor șef la Argeșul: "Vocea rromilor trebuia să apară: la Pitești, la București sau în altă parte. Rromii aveau nevoie de o tribună a lor în care să se exprime. Redactorii acestui săptămânal au o misiune foarte grea, rromii sunt persoane complexe. Succes publicației!"

Mariela Barață, președinte la Curierul zilei: "Este extraordinar. Apariția acestui ziar este un bun prilej ca rromii să-și exprime părerea. Să dea Dumnezeu ca astfel de publicații să se înmulțească. Faptul că Regele finanțează acest ziar este un lucru bun".

Cristian Vasile, director general la Jurnalul de Argeș: "Având în vedere că este singurul ziar național cu sediul central în Argeș este foarte bine

și pentru județ, pentru că toate impozitele vor veni în Argeș. Într-un fel chiar ne mândrim că Regele este din Argeș, asta nu poate să fie decât bine. Iar pentru faptul că Regele vine să investească într-un ziar e dovada faptului că țiganii în mileniul III au făcut un salt în cultura proprie. Jurnalul de Argeș dorește acestui ziar viață lungă".

Florin Tican, director la Antena 1 Pitești: "Salut apariția unui săptămânal național de opinie al etniei rrome din România, îi doresc viață lungă și un tiraj cât mai mare. La mulți ani!"

Comunitatea arabilor sirieni și iordanieni din România salută apariția Vocii rromilor

Domnul Basem (reprezentant al iordanienilor din România) și domnul Ziad (reprezentant al comunității sirienilor din România) ne-au transmis telefonic succes în îndrăzneța noastră misiune gazetărească. Le mulțumim.

Concurs: BĂNUȚUL DE AUR

Numele:

Prenumele:

Adresa:

Decupează talonul și trimite-l pe adresa redacției. La fiecare început de lună, prin tragere la sorți.

**PRINȚUL DAN STĂNESCU
OFERĂ CA PREMIU
TREI BĂNUȚI DIN AUR.**

**VOCEA RROMILOR
ANGAJEAZĂ
CORESPONDENȚI
TERITORIALI.**

Cerințe: experiență în presă.
Trimiteți CV la fax 0248/221980.

VOCEA

ADRESA REDACȚIEI:
Bd-ul I.C. Brătianu 24, Institutul de
Proiectări, etaj 8, Pitești
Tel/Fax: 0248-221980; 0788270981
e-mail: vocearrromilor2004@yahoo.com

Săptămânal editat de SC AVESTA
COMPANY SRL București

Manager general fondator:
DANUȚ STĂNESCU
PALATUL DE ARAMĂ COSTEȘTI

Redactor șef:
FLAVIA DINU

Monden: Ionel Stoian

Correspondenți interni: prof. dr. Ion Bobici,
Adrian Fircă (București), George Miron (Iași),
Ilișoi Cleopatra (Brăila), Marius Dumbravă
(Harghita), Liviu Nanu (Roșiori de Vede), Iliuță
Todeasa (Constanța), Mitică Cornel (Oltenița)

Correspondenți externi: Silvia Caloianu
(Chișinău), Dieter Hasse (Germania)

Tehnoredactare:
Daniel Costin

Secretariat:
Elena Ramona Cristina, Alina Amzar

Șef departamente administrație:
Mircea Dorin Popov

Curier: Ionel Petruț Alexandru

Tipar executat la: TIPARG S.A. Pitești

ISSN: 1584-4587